

Motion till riksdagen 2025/26:2293

av Linnéa Wickman m.fl. (S)

Rätt till heltidsarbete och tryggare anställningar för kvinnor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för högre ambitioner och större insatser för att minska ojämställdheten på arbetsmarknaden genom att stärka kvinnors möjlighet till heltidsarbete och tillgång till tryggare anställningsformer genom hela arbetslivet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Trots många år av arbete och insatser för att öka jämställdheten på svensk arbetsmarknad så återstår mycket att göra. Kvinnor har generellt fortfarande lägre löner än män och osäkrare anställningar, och arbeten som är kvinnodominerade nedvärderas lönemässigt. Deltidsarbete är långt mer utbrett hos kvinnor än män, vilket får en ekonomisk påverkan hela livet och för pensionen. Det är vanligare i kvinnodominerade yrken att heltid inte är norm och inte erbjuds, men också vanligare att den enskilde inte kan arbeta heltid på grund av bristande arbetsmiljö och den fysiska samt psykiska belastningen det innebär.

Jämställdhetsmyndighetens rapport En tid av förväntan, väntan och osäkerhet från 2025 som analyserar skillnader mellan unga mäns och kvinnors ekonomi visar att kvinnor i högre grad än män får osäkra och tillfälliga anställningar samt lägre löner. Det ekonomiska underläget i form av tillfälliga och otrygga anställningar liksom lägre löner som kvinnor initialt får på arbetsmarknaden följer med genom hela yrkeslivet. Kvinnor har i högre grad högskoleutbildningar, men även efter utbildning hamnar de på lägre ingångslöner och får i högre grad tillfälliga anställningar.

En osäker ekonomi påverkar unga kvinnor och bidrar till sämre psykiskt mående och ekonomisk stress samt högre risk för skuldsättning och därav en ännu mer utsatt ekonomisk situation. Nätverket Lön hela dagen som kämpar för jämställda löner

konstaterar att löneskillnaderna under 2024 mellan män och kvinnor kunde illustreras med att kvinnor från kl.16.12 arbetar oavlönat medan män får betalt till 17.00.

Arbetslivet måste vara hållbart så att människor kan, vill och orkar arbeta ett helt yrkesliv. Det är oacceptabelt att ojämställdheten på svensk arbetsmarknad består och att utvecklingen sker så pass sakta att den stagnerat. Enligt en analys från Medlingsinstitutet så har löneskillnaderna i princip stått stilla sedan 2019, istället för att minska. Svensk arbetsmarknad är dessutom starkt könssegregerad och den minskning som skett av detta över tid handlar om att kvinnor i högre grad sökt sig till mansdominerade yrken, men män söker sig inte i högre grad till kvinnodominerade yrken. Detta trots att vi vet att jämställda arbetsplatser leder till bättre hälsa för alla och ökad lönsamhet.

Sammanfattningsvis krävs det mer aktiva insatser för att bryta ojämställdheten på arbetsmarknaden som särskilt drabbar unga kvinnor och som riskerar att påverka den ekonomiska situationen genom hela livet. Åtgärder för kvinnodominerade yrken och kvinnors möjlighet till heltidsarbete och tryggare anställningsformer behöver prioriteras i högre grad. Staten behöver öka sina insatser i arbete och tillsyn av arbetsgivares årliga lönekartläggningar i syfte att fördjupa granskningen av skillnader mellan könen kopplade till olika anställningsformer.

Linnéa Wickman (S)

Sanna Backeskog (S)

Monica Haider (S)

Zara Leghissa (S)

Lena Bäckelin (S)

Mirja Räihä (S)

Gunilla Carlsson (S)

Louise Thunström (S)

Anna Wallentheim (S)

Åsa Karlsson (S)

Sanne Lennström (S)

Marianne Fundahn (S)

Jessica Rodén (S)

Heléne Björklund (S)